

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **B. R.**, bývajúci v L., zastúpený JUDr. Ľ. R., advokátom v L., proti žalovanej : **T.**, so sídlom B., **o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy vo výške 403,19 € mesačne**, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp.zn. 7 C 73/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2011 sp.zn. 10 Co 20/2011

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 5. októbra 2010 č.k. 7 C 73/2010-102 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm.b/ Zákonníka práce daná mu žalovanou listom zo dňa 11.11.2009 je neplatná a pracovný pomer žalobcu u žalovanej naďalej trvá. Súčasne sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu náhradu mzdy vo výške 403,19 € mesačne od 1.2.2010 do času, kedy žalovaná umožní mu pokračovať v práci, alebo kedy súd rozhodne o skončení pracovného pomeru.

Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa mal za preukázané, že predstavenstvo žalovanej písomne rozhodlo o organizačnej zmene, pričom medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalobcu bol príčinný vzťah, keďže došlo k zrušeniu pracovnej pozície vedúceho úseku čerpacej stanice. Rozhodnutie o organizačnej zmene prislúcha výlučne zamestnávateľovi, preto súd nemôže preskúmať uvedené rozhodnutie (z hľadiska právnej povahy rozhodnutie o organizačnej zmene nemá povahu právneho úkonu, preto účastník pracovného pomeru nemôže žiadať, aby súd rozhodol o jeho neplatnosti). O výbere zamestnanca, ktorý je nadbytočný, rozhoduje zamestnávateľ sám, súd nemôže v uvedenom

smere preskúmať rozhodnutie zamestnávateľa, keďže výber nadbytočného zamestnanca patrí výlučne zamestnávateľovi. Výsluchom svedkov a listinnými dôkazmi bolo preukázané, že dôvodom predmetnej organizačnej zmeny boli racionalizačné opatrenia, v dôsledku zlých výsledkov tzv. neznámych strát, na ktorú oblasť mala byť zameraná práve novovytvorená funkcia vedúceho úseku prevencie strát a bezpečnosti. Tomu zodpovedala aj náplň práce vedúceho úseku prevencie strát a bezpečnosti. Uvedená novovytvorená funkcia prevzala z jednotlivých oblastí pracovnej náplne vedúceho čerpacej stanice len časť kompetencií, zameraných predovšetkým na kontrolné aktivity, minimalizáciu strát, zabezpečovania maximálnej efektivity práce, sledovaním konkurencie, reagovaním na dostupnosť tovaru a služieb a poskytovaním informácií zákazníkom. Časť kompetencií týkajúca sa úrovne služieb, priebežného hodnotenia a riadenia výkonnosti zamestnancov a ďalšie aktivity týkajúce sa obsluhy zákazníkov bola delegovaná na manažéra centra služieb zákazníkov a manažéra ľudských zdrojov. Riadenie ekonomickej činnosti prešlo na riaditeľa hypermarketu. Značná časť kompetencií prešla na vedúcu smeny, ktoré aktivity sa týkali dosahovania cieľov v produktivite, tržieb, komunikácie a problémov, týkajúcich sa chodu a fungovania čerpacej stanice, podieľania sa na riešení spotrebiteľských sťažností, zabezpečovania ponuky služieb na čerpacej stanici. Z uvedeného vyplýva, že novovytvorená pracovná pozícia (vedúci úseku prevencie strát a bezpečnosti) predstavuje špecializovanú pracovnú náplň zamestnanca, zameranú výlučne na zabezpečenie zvýšenia efektivity činnosti a zvýšenie zisku čerpacej stanice oddelením od riadiacej činnosti, služieb zákazníkom, vedenia tímu a plnených stanovených cieľov v produktivite. Teda časť pracovnej náplne vedúceho čerpacej stanice, ktorú vykonával žalobca prešla na iné už existujúce pracovné pozície a časť pracovnej náplne na užšie špecializovanú novovytvorenú funkciu (pracovnú pozíciu) zameranú na zlepšenie dosiahnutia zisku činnosti čerpacej stanice. Nebolo preto preukázané tvrdenie žalobcu o obchádzaní zákona zrušením pracovného miesta žalobcu, a presunom kompetencií na vedúcu smeny. Podstata racionalizačných opatrení spočíva práve v zúžení počtu zamestnancov a presunom ich kompetencie, pracovnej náplne na iných zamestnancov, už zamestnaných u zamestnávateľa. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia, že žalovaná znovu vytvorila zrušené pracovné miesto a prijala po skončení pracovného pomeru na toto pracovné miesto iného zamestnanca. Bolo preukázané, že pracovné miesto žalobcu bolo zrušené od 1.7.2009, pričom doposiaľ nebolo takéto pracovné miesto (vedúci čerpacej stanice) vytvorené. Na uvedené nemal vplyv výber aj v konaní iného zamestnanca (E. K.), ako ani zmena pracovnej náplne E. K..

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline rozsudkom z 31. marca 2011 č.k. 10 Co 20/2011-130 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uviedol, že jednou z charakteristických rysov výpovede je jej dôvodnosť, pretože zamestnávateľ môže dať výpoveď zamestnancovi iba z dôvodov výslovne uvedených v Zákonníku práce. Navyiac existujúci dôvod zakladajúci možnosť výpovede musí byť vo výpovednom prejave vôle uvedený a skutkovo vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným výpovedným dôvodom. Toto je hmotnoprávnou podmienkou platnosti výpovede. Z tohto pohľadu výpoveď žalovanej ako zamestnávateľa voči žalobcovi ako zamestnancovi spĺňa zákonné podmienky. V súdnej veci bolo nepochybne preukázané, že náplň práce vedúceho úseku prevencie strát a bezpečnosti je totožná s náplňou vedúceho čerpacej stanice len sčasti, žalovaná v konaní preukázala, ktoré kompetencie na ktorú pozíciu prešli po organizačnej zmene. I keď pani E. K. zastupovala žalobcu počas jeho práceneschopnosti, zastupovala ho len do organizačnej zmeny, t.j. do 1.7.2009 a od účinnosti organizačnej zmeny kompetencie vedúceho čerpacej stanice prešli na iné pozície. Z uvedeného vyplýva, že pracovné miesto vedúci na úseku prevencie, strát a bezpečnosti bolo vytvorené od 1.7.2009, teda viac ako pol roka pred skončením pracovného pomeru žalobcu. Žalovaná preukázala organizačnú zmenu, nadbytočnosť zamestnanca a príčinnú súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou zamestnanca. O organizačnej zmene rozhodla žalovaná rozhodnutím zo dňa 28. apríla 2009 (č.l. 30 spisu), v ktorom uviedla „z dôvodu racionalizačných opatrení v rámci prevádzkarne H. s účinnosťou od 1.7.2009 ruší jedno pracovné miesto vedúceho úseku na oddelení čerpacej stanice“. Toto rozhodnutie je podpísané členom predstavenstva M. F. a R. P. ako členkou predstavenstva. Rozhodnutie o organizačnej zmene bolo dané na vedomie Odborovému zväzu pracovníkov obchodu a cestovného ruchu dňa 22.5.2009. Žalovaná splnila i ponukovú povinnosť vhodného miesta u žalovanej. Žalobca toto miesto neprijal. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalovaná ako zamestnávateľ postupovala v súlade so Zákonníkom práce.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odvodzoval od ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudky jednak odvolacieho a jednak prvostupňového súdu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Uviedol, že oba sudy vychádzali z rovnakého právneho názoru, že je vecou zamestnávateľa, ako organizačnú zmenu vykoná a ktorého zamestnanca sa rozhodne pre nadbytočnosť zbaviť. To, že pracovnú náplň pozície, ktorú predtým vykonával on presunul na inú osobu, považovali oba sudy za rozhodnutie zamestnávateľa, ktoré je oprávnený urobiť a nie za porušenie § 61 ods. 3 Zákonníka práce. Oba sudy preto podľa neho vychádzali z nesprávneho právneho názoru, že zrušenie pracovnej pozície a presun náplne práce z tejto zrušenej pozície na inú pracovnú pozíciu, hoci novovytvorenú, nie je porušením § 61 ods. 3 Zákonníka práce. Všetky úlohy, ktoré ako vedúci čerpacej stanice mal, reálne vykonávala p. E. K.. Organizačné zmeny žalovanej boli iba zámienkou pre to, aby sa žalovaná ho zbavila ako zamestnanca a súčasne obišiel § 61 ods. 3 Zákonníka práce. Na preukázanie tohto tvrdenia navrhol vykonať dôkaz výsluchom E. K., ktorý však ani jeden z konajúcich súdov nevykonal, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo je dôvod zakladajúci zmätočnosť konania podľa § 237 písm.f/ O.s.p. Ustanovenie § 63 ods. 1 Zákonníka práce je potrebné vykladať aj rozširujúco tak, že výpoveď z dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm.b/ Zákonníka práce je neplatná aj v prípade, že zamestnávateľ svojím konaním obmedzenie podľa § 61 ods. 3 Zákonníka práce akýmkoľvek spôsobom obíde. Túto otázku považuje za otázku zásadného právneho významu, ktorá zakladá prípustnosť tohto dovolania.

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné ešte aj v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom nevyslovil prípustnosť dovolania ani neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 a nešlo ani o prípad, že by sa odvolací súd v tejto veci odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu. Keďže dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 238

ods. 1, 2, 3 O.s.p. je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p. ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonnom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Žalobca v podanom dovolaní namietal, že tak súd prvého stupňa ako aj odvolací súd nevykonali dôkazy navrhované, teda skutkový stav zostal nezistený. Konaním oboch súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa ustálenej súdnej praxe nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom konania nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (napr. R 37/1993). Žalobcovi ako účastníkovi konania nebola preto nesprávnym procesným postupom súdu v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. na pojednávaní pred okresným súdom ako aj odvolacím súdom odňatá možnosť konať pred súdom.

Žalobca ďalej namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil neprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia žalobcu boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. V preskúmvanej veci o takýto prípad nešlo.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. odmietol ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Pritom (riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania), nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal, pretože si ich náhradu neuplatnila

(§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. apríla 2012

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová